

HET SPREKEN IN TALEN

Gerard Kramer e.a.

Het spreken in talen

Bijbelstudies over tongen en talen

Het spreken in talen

Bijbelstudies over tongen en talen

Copyright © Gerard Kramer e.a.
Eindredactie: Hugo Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie 2020
OudeSporen online uitgeverij

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

‘Immers, als de bazuin een onduidelijk geluid geeft, wie zal zich voor de oorlog gereed maken? Evenzo ook u, als u door de taal geen verstaanbaar woord geeft, hoe zal men weten wat gesproken wordt? Want u zult in de lucht spreken’.

1 Korintiërs 14:8-9

Inhoud

Woord vooraf	9
1. Tongen, talen, vertalen en uitleggen.	11
Gloosa in het Nieuwe Testament	12
Marcus 16 – Het spreken in talen wordt voorzgd.	12
Handelingen 2 – Het spreken in talen wordt werkelijkheid.	12
Handelingen 10 – In Caesarea	13
Handelingen 19 – In Efeze.	13
Paulus in 1 Korintiërs 14	14
Spreken in talen anno nu?	15
Ten slotte	16
2. Spreken in talen	17
3. De talen van de engelen.	19
4. Spreken in talen, zwijgen in tongen?	21
Het ontstaan van de talen	21
Schriftgegevens	22
Menselijke spraak of ongestructureerde klanken?.	23
Het ‘leerplan’ van de Schrift.	25
Marcus	25

Handelingen 10	29
Handelingen 19	30
Paulus in 1 Korintiërs 14	31
Spreken in talen anno nu?	32
Slotwoord	32
5. Samenvatting	35
Teken van oordeel en gericht	37

Woord vooraf

Deze brochure bevat een aantal losse bijdragen, bedoeld als studiemateriaal over het onderwerp *Spreken in talen*. Dat verklaart de overlap die af en toe zichtbaar is in de afzonderlijke hoofdstukken. De hoofdauteurs zijn Gerard Kramer en Roger Liebi. De laatste heeft in het Duits een belangwekkende studie het licht doen zien onder de titel: ‘Sprachenreden oder Zungenreden?’ (d.i. spreken in talen of spreken in tongen?). Het vraagteken aan het eind geeft al aan dat de Zwitserse auteur sceptisch staat tegenover het verschijnsel van de hedendaagse glossolalie, als men zich niet strikt houdt aan de voorwaarden die het Nieuwe Testament ons toont. Dat is dan ook het doel van deze brochure: teruggaan naar de Schrift en toetsen wat het betrouwbare Woord van God over deze dingen zegt.

Oost-Souburg, maart 2020

Redactie OudeSporen

1. Tongen, talen, vertalen en uitleggen

Een probleem of een oplossing?

Deze studie gaat over een woord dat tot veel discussie aanleiding geeft, en dat is het Gr. woord *gloossa*. Het heeft twee betekenissen:

‘tong’, en dan denken we aan een lichaamsdeel;

‘taal’, en dan denken aan de spraak die met behulp van dat lichaamsdeel wordt voortgebracht.

Het probleem zit hem in het woord *glossolalie*. Dat woord komt niet in de Bijbel voor, maar wel de samenstellende delen. Glossolalie is gevormd uit het al genoemde *gloossa* en het Gr. *laleoo* dat ‘spreken’ betekent. Doorgaans duidt men hiermee datgene aan wat m.i. ten onrechte ‘tongentaal’ of ‘klanktaal’ wordt genoemd. Een meer Bijbelgetrouw synoniem van dit woord is ‘taalspraak’ of ‘talenspraak’. Want dat is wat plaatsvond (en wat onder bepaalde voorwaarden nog steeds kan plaatsvinden): men sprak ineens, zonder voorbereidende taalstudie, door de Heilige Geest gedreven in een vreemde taal of vreemde talen.

***Gloossa* in het Nieuwe Testament**

Dit woord betekent ‘tong’ in plaatsen als Marcus 7:33 (‘raakte Hij zijn tong aan’) en Jakobus 3:5 (‘Zo is ook de tong een klein lid’). Het betekent daarnaast, zoals gezegd: ‘taal’ of ‘spraak’. Maar liet de Geest gelovigen onbegrijpelijke wartaal uitslaan die door geen mens begrepen kon worden? Of gebeurde er iets anders? De Schrift geeft duidelijkheid, al blijven er detailvragen over.

Marcus 16 – Het spreken in talen wordt voorzegd

In Marcus 16 zegt de opgestane Heer tegen de elven dat zij op pad moeten om het evangelie aan de hele schepping te gaan prediken. Degenen die vervolgens tot geloof gekomen zullen zijn, zal een vijftal tekenen volgen. Het tweede teken van dit vijftal is: ‘In <nieuwe> talen zullen zij spreken’. Hier wordt dus door de Heer Zelf het spreken in talen aangekondigd als een bijzonder teken.

Handelingen 2 – Het spreken in talen wordt werkelijkheid

Op de Pinksterdag wordt in Handelingen 2:4 vervolgens een gezelschap van gelovigen vervuld met de Heilige Geest – zoals de Heer had aangekondigd in o.a. Lucas 24:49. Vervolgens zien we dat zij in ‘andere talen’ (Gr. *gloossai*, meervoud van *gloossa*) begonnen te spreken, ‘zoals de Geest hun gaf uit te spreken’. De nieuwe talen uit Marcus 16 zijn dus andere talen dan deze gelovigen tot nu toe spraken; deze talen waren nieuw voor hen, in die zin dat ze nu in talen spraken die zij tot dusver niet gesproken hadden.

Het waren gewone mensentalen, zoals blijkt uit het feit dat de aanwezige diaspora-Joden deze talen herkenden als de talen van hun respectievelijke geboortestreek: ieder hoorde hen in zijn eigen taal spreken (vs. 6), en wel in de taal van de streek waarin zij geboren waren

(vs. 8). In deze laatste beide verzen blijken de ‘talen’ (Gr. *glossai*) van vers 4 en 11 (‘onze talen’) aangeduid te worden als het meervoud van Gr. *dialektos*, dat uitsluitend ‘taal’ betekent en in die betekenis ook voorkomt in Handelingen 1:19 (‘...zodat die akker in hun eigen taal Akeldama genoemd wordt’) en in Handelingen 21:40; 22:2; 26:14 (‘de Hebreeuwse taal’). Duidelijker kan het niet: op de Pinksterdag werden in Handelingen 2 op bovennatuurlijke wijze normale menselijke talen gesproken.

Handelingen 10 – In Caesarea

Het tweede voorbeeld van spreken in talen zien we in Handelingen 10, bij Cornelius in Caesarea. Het doel van de talen was dat de Joden zouden erkennen dat ook de gelovigen uit de volken door God waren aangenomen en evenals zij de Heilige Geest hadden ontvangen. Zie het verslag van Petrus aan de apostelen in Handelingen 11:15-17. Het spreken in talen wordt daar weliswaar niet expliciet vermeld, maar wel datgene waarvan de talen het bewijs hadden gegeven, nl. de komst van de Heilige Geest; zie ook Handelingen 15:7-9.

Dat wat in het huis van Cornelius in talen gesproken werd, was een lofprijzing (zie Hand. 10:46), en was dus tot God gericht en niet tot mensen. Het was echter wel een *teken* voor de mensen, in dit geval opnieuw voor de Joden (zie over dat aspect ook het vervolg van dit artikel). Er staat namelijk bij: ‘En de gelovigen uit de besnijdenis, allen die met Petrus waren meegekomen, waren buiten zichzelf dat ook op de volken de gave van de Heilige Geest werd uitgestort’ (vs. 45).

Handelingen 19 – In Efeze

Het derde voorbeeld van het spreken in talen is Handelingen 19:2-7. Het vond plaats in Efeze, bij de discipelen van Johannes. Opmerkelijk is dat alleen hier in Handelingen spreken in talen verbonden is met profetie,

dus met opbouw: zij spraken in talen *en profeteerden*. Opnieuw vindt het plaats in verbinding met Joden, nl. twaalf Joodse mannen. Zij ontvingen de Heilige Geest, nadat ze in Hem die gekomen was, waren gaan geloven. Zij werden de kern van de gemeente te Efeze. Zij hadden God aangesproken in de talen van de volken en daarmee het universele karakter van het heil laten zien. Zowel in Jeruzalem als in Caesarea en Efeze bevestigde God door het spreken in talen dat wat in de een of andere vorm totaal nieuw was.

Paulus in 1 Korintiërs 14

Ook in het onderwijs van Paulus is het spreken in talen tot God gericht: het betrof gebed, dankzegging, lofprijzing (zie 1 Kor. 14:14-17). Als er geen uitlegger (of: vertaler) was, dan mocht het niet plaatsvinden (zie 14:5, 13, 26, 28). Spreken in talen kon ook voor mensen zinvol en opbouwend zijn, maar was dit slechts als de talen uitgelegd (of: vertaald) werden. En let erop: men sprak *woorden* in een taal, geen klanken of kreten (1 Kor. 14:19)!

Sommige uitleggers denken dat dergelijke ongearticuleerde klanken als engelentaal kunnen worden gezien, in onderscheid met de talen van de mensen (1 Kor. 13:1). Een m.i. betere verklaring is de woorden die in 1 Korintiërs 13:1 worden gebruikt: ‘als ik in de talen van de mensen en van de engelen spreek’ op te vatten als een zgn. hyperbool, een stijlfiguur die een betoog nadruk geeft door bewuste overdrijving. Paulus drukt zich dan heel sterk uit (‘talen van mensen, pakweg zelfs engelen’) om des te duidelijker te maken dat wat hij ertegenover stelt – namelijk in talen spreken zonder liefde – in feite onmogelijk is. De apostel spreekt dus niet over engelentaal als reële mogelijkheid voor mensen.

Hij noemt enkele maximaal denkbare dingen waarmee hij wil bewijzen hoe waardeloos dat alles is als de liefde niet de drijfveer daarvan is.¹

In 1 Korintiërs 14:22 stelt Paulus dat de talen een teken zijn voor de ongelovigen, d.i. ongelovige Joden (vgl. Jes. 28:11-12). Tot de Joden zou God in vreemde klanken spreken, had Jesaja gezegd, en dat was een oordeel. De talen waren in zoverre een teken van oordeel dat ze aangaven dat God Zich van het volk als geheel afkeerde en Zich tot de volken wendde. Dat is wat in Handelingen 2 gebeurde: God had in feite, door lofprijzing te laten uitspreken in de talen van de volken, in andere talen tot de Joden gesproken, namelijk in de talen van de volken naar wier gebieden ze in de regeringswegen van God verdreven waren.

De ongelovigen in 1 Korintiërs 14 vers 23 en 24 zijn overigens andere personen dan die in vers 22. In die eerstgenoemde verzen gaat het om ongelovige Grieken die – in tegenstelling tot de ongelovige Joden – de talen niet verstaan en ze daarom slechts als wartaal kunnen opvatten.

De talen duren niet voort. Uit 1 Korintiërs 13:8 kan worden afgeleid dat zij (vanzelf) zullen ophouden, en wel vóórdát de profetieën en de kennis tenietgedaan zullen zijn, oftewel voordat profetieën en kennis hun vervulling hebben gevonden in het volmaakte dat dan gekomen zal zijn (vs. 10). De talen zijn dan als teken voor de ongelovige Joden in zijn algemeenheid niet meer functioneel.

Spreken in talen anno nu?

Hoewel ik in de hierboven bestudeerde Schriftplaatsen nauwelijks aanwijzingen zie voor het voortduren van het spreken in talen tot in

1 Het is ook mogelijk 'de talen van de mensen en de engelen' te lezen als 'de talen die zowel mensen als engelen spreken'. Wanneer engelen met mensen spraken, deden zij dat natuurlijk in menselijke talen die zijzelf ook verstonden (vgl. Dan. 10:12-15; 10:20-12:4; Openb. 10:5, 8v.). Als zij tot elkaar of tot God spraken, konden mensen dit eveneens verstaan (vgl. Jes. 6:4; Openb. 5:11-12). Er is dus geen dwingende reden om te denken aan speciale engelentaal.

onze tijd – eerder het tegendeel – is het ook niet geheel uit te sluiten. Anders gezegd: vanzelfsprekend is de Heer soeverein, en is Hij in staat deze gave te verlenen wanneer en aan wie Hij wil.

De vraag is echter of veel van wat zich tegenwoordig als ‘spreken in talen c.q. tongen’ aandient, dat ook werkelijk is. Uit 1 Korintiërs 14 zijn immers een paar voorwaarden af te leiden waar we, als zich iets als ‘spreken in talen’ voordoet, bij de beoordeling op af kunnen gaan:

- Is het een bestaande taal?
- Is het voor anderen hoorbaar en opbouwend?
- Is het tot God gericht?
- Verricht het een functie ten aanzien van Joden?
- Wordt er een uitleg c.q. vertaling gegeven?

Ten slotte

Ik laat me graag corrigeren door wie over dit onderwerp meer licht heeft of meent te hebben. Ervaringen zullen mij echter niet overtuigen. De belangrijkste vraag is naar mijn overtuiging niet: ‘Was mijn ervaring een werkelijkheid?’, maar: ‘Was mijn ervaring Schriftuurlijk? De toetsing aan de Schrift moet altijd mogelijk blijven, en alleen op basis daarvan kunnen christenen met elkaar in gesprek blijven.

2. Spreken in talen

Het spreken in talen betreft een gave die God een gelovige geeft ². Het is het spreken van een taal zonder dat iemand hiervoor heeft geleerd. Dit zien we in drie gevallen in de Bijbel:

- bij Adam (Gen. 2:19-20, 23);
- bij de torenbouw van Babel (Gen. 11:1-9); en
- bij de discipelen op de Pinksterdag (Hand. 2:1-21).

Er zijn nog vijf duidelijke gedeelten in de Bijbel die handelen over het fenomeen van het spreken in talen: Jesaja 28:11-12; Marcus 16:15-20; Handelingen 10:44-48; 19:1-7 en 1 Korintiërs 12-14.

Uit het citaat van Jesaja 28:11 in 1 Korintiërs 14:21-22 blijkt duidelijk dat het spreken in talen hier hetzelfde fenomeen is als in Handelingen 2, in die zin dat het vooral bedoeld is als een teken in begrijpelijke, echte talen voor het ongelovige volk van Israël.

Het spreken in talen was een verschijnsel, dat na verloop van tijd zou ophouden. Terwijl het Griekse woord *katargeoo* in 1 Korintiërs 13 vier keer voorkomt – nl. in verband met ‘profetie’ (1 Kor. 13:8), ‘kennis’ (1 Kor. 13:8), alsook met wat ten dele is (1 Kor. 13:10), en wat kinderlijk

2 Bron: Sprachenreden oder Zungenreden? (Spreken in talen of spreken in tongen?).

is (1 Kor. 13:11) – wordt in verband met het einde van het spreken in talen een heel ander woord van activiteit gebruikt, namelijk de Gr. term *pauomai*, wat ‘ophouden’ of ‘wegkwijnen’ betekent.

Door het Gr. woord *katargeo* wordt eerder een abrupte actie weergegeven, door het Gr. *pauomai* echter een proces. In Handelingen 20:1 wordt dit woord door Lucas gebruikt om een volkstumult te beschrijven dat langzaam tot rust kwam. Het is duidelijk dat bij de wederkomst van Christus de gaven in een flits zullen eindigen. Maar doordat Paulus, in verband met het spreken in talen, in principe spreekt van een geleidelijk verstommen, kunnen we concluderen dat deze gave op een bepaald moment in de loop van de geschiedenis vóór de wederkomst van Christus zou zwijgen, en dat dit in een geleidelijk proces zou gebeuren.

3. De talen van de engelen

Over de betekenis van 1 Korintiërs 13:1

In dit vers wordt gesproken over ‘de talen van de mensen’ en over de talen ‘van de engelen’: ‘Als ik in de talen van de mensen en van de engelen spreek, maar ik heb geen liefde, dan ben ik een klinkend koper of een schelle cimbaal geworden.’³

Dit is de enige plaats in de Bijbel waar de uitdrukking ‘talen ... van de engelen’ voorkomt. Aangezien de Heilige Schrift over dit onderwerp zo summier is, is het moeilijk om met absolute zekerheid te zeggen wat de aard van de engelencommunicatie is.

Er zijn enkele plaatsen waar engelen met mensen spreken, en natuurlijk gebruiken deze boodschappers altijd menselijke talen. Zelfs in gevallen waarin engelen tot elkaar of zelfs rechtstreeks tot God spraken, konden de mensen hun spraak begrijpen.

Er is geen enkele passage in de Bijbel die erop wijst dat engelen echt andere talen spreken dan mensen. Puur taalkundig gezien is het

3 Bron: Sprachenreden oder Zungenreden? (Spreken in talen of spreken in tongen?).

eigenlijk vrij duidelijk dat de uitdrukking ‘talen van de mensen en van de engelen’ in 1 Korintiërs 13:1 de betekenis heeft: ‘de talen die zowel mensen als engelen spreken’.

De vooronderstelling – alleen al op basis van 1 Korintiërs 13:1 – dat God de engelen een veelvoud van talen heeft gegeven, zou problematisch zijn. Een veelheid van talen drukt immers verdeeldheid en oordeel uit. Voor de mensen van Babel was de spraakverwarring een *oordeel* (Gen. 11). God gaf de mensheid oorspronkelijk slechts één taal (Gen. 2; 11:1).

Natuurlijk zou men kunnen speculeren dat er sinds de val van Lucifer (Jes. 14:12 e.v.; Ezech. 28:12 e.v.) ook in de engelenwereld een spraakverwarring kan zijn ontstaan. Maar hier moet wel rekening worden gehouden met het volgende: De gevallen engelen werden niet opgesplitst in een veelheid van ‘naties’, zoals de mensen na de torenbouw van Babel. Satan vormt met de gevallen engelen een verenigd koninkrijk van duisternis, zonder verdeeldheid (vgl. Matt. 12:25-27).

Wel, misschien zijn er gewoon twee talen, de taal van de gevallen engelen en de taal van de trouwe engelen. Maar dan zou dit betekenen dat sprekers van talen – want zij die spreken in de talen (meervoud!) van de engelen – onder andere de taal van de demonen zouden spreken. Dat zou ook ondenkbaar zijn. Zien we in hoe speculatief alles wordt als men een leerstelsel over de talen van engelen wil opbouwen op basis van de bewoordingen van 1 Korintiërs 13:1? Terwijl de Schrift niets zegt over engelen die hun eigen taal zouden hebben. In de Bijbel spreken ze altijd – ook al wenden ze zich rechtstreeks tot God – talen die de mensen ook begrijpen. De reeds genoemde eenvoudige zienswijze komt dus – zonder enige speculatie – overeen met de algemene Bijbelse bevinding, en wel: de uitdrukking ‘talen van mensen en van engelen’ heeft de betekenis: ‘de talen die zowel mensen als engelen spreken’.

4. Spreken in talen, zwijgen in tongen?

Wie over het onderwerp ‘spreken in talen’ schrijft, waagt zich aan een riskant avontuur.⁴ Alleen al de aanduiding van het onderwerp verraad reeds een positiekeuze van de schrijver. Heeft hij het over talen of over tongen? Waarom vond dit spreken plaats? Ging het in Handelingen 2 en in 1 Korintiërs 14 over het zelfde verschijnsel? Kan het nog steeds voorkomen? Allemaal vragen waar ik in dit artikel op in wil gaan.

Het ontstaan van de talen

Voordat we gaan nadenken over het heikele thema van het spreken in tongen, is het goed te bedenken dat de talen (meervoud!) op zichzelf niet met de schepping zijn ‘meegegeven’. Integendeel: de aarde was juist oorspronkelijk ‘één van taal en één van spraak’ (Gen. 11:1, 5). Enkelvoud dus! Toen de mensen zich niet wilden verspreiden, maar zich een naam wilden maken door een krachtig eenheidsstreven en daaraan zelfs een religieuze dimensie gaven – het project van de toren van Babel –, heeft God echter gezegd: ‘Welaan, laat Ons nederdalen en daar hun

4 Dit artikel is eerder verschenen in het tijdschrift Focus op de Bijbel, jaargang 2014, en het is ook gratis via de volgende link te downloaden: http://www.focusopdebijbel.org/downloads/focus_2306_free.pdf

spraak verwarren, zodat zij elkanders taal niet verstaan' (Gen. 11:7; vgl. vs. 9). De talen zijn dus een rechtstreeks gevolg van het oordeel van God. Dat wil overigens niet meteen zeggen dat in de vlakte van Sinear reeds Nederlands of Frans is gesproken. De talen die God toen als oordeel gaf, hebben zich later ontwikkeld tot andere talen, en ook binnen de talen zijn allerlei ontwikkelingen aanwijsbaar.

Talen waren dus allereerst een probleem. Als mensen iemand die een andere taal sprak, wilden verstaan, moesten zij die andere taal leren. Een tijdrovende zaak! De eerste tolk die we in de Bijbel tegenkomen, was de tolk⁵ die de zonen van Jakob gebruikten om met hun broer Jozef te spreken – van wie zij immers dachten dat hij een Egyptenaar was (Gen. 42:23).

Schriftgegevens

In dit artikel hebben we het over het nieuwtestamentische, door de Heilige Geest gegeven bovennatuurlijke verschijnsel dat ikzelf aanduid als 'spreken in talen'. Dat is de meest normale vertaling van de Griekse woordgroep, zoals ik hieronder hoop aan te tonen. Bovendien is de uitdrukking 'in een tong' of 'in tongen' spreken op zichzelf al enigszins bijzonder. Persoonlijk zeg ik graag: 'Ik spreek *met* mijn tong *in* een taal'. Maar u begrijpt wel dat ik dan een klein retorisch trucje uithaal door wat mijn gesprekspartner figuurlijk bedoelt, letterlijk op te vatten.

Het totale dossier aan Schriftgegevens over 'spreken in talen' geef ik meteen aan het begin van dit artikel; ik heb ze in drie groepen ingedeeld.

5 De Septuaginta gebruikt hier het woord *dièrmèneutès* vrijwel hetzelfde woord als Paulus gebruikt in 1 Kor. 14:28 (*hèrmèneutès*). Daar wordt vaak 'uitlegger' vertaald, terwijl de eerste betekenis 'vertaler' is – en natuurlijk is er een verband tussen uitleggen en vertalen. Zie hierover uitvoeriger mijn *WoordStudies, Studies over woorden, woordgroepen en vertaalproblemen in het Griekse Nieuwe Testament*, Zwolle 2012, p. 178-180.

- de voorzegging in Marcus 16:17 – ‘in nieuwe talen zullen zij spreken’;
 - de vervulling:
 - op de Pinksterdag in Handelingen 2:4, 11;
- later in Handelingen 10:46; zinspeling op de Pinksterdag in Handelingen 11:15; 19:6;
- principes en praktijk: 1 Korintiërs 12:10, 28, 30; 13:1 (?), 8; 14:2, 4, 5, 6, 9, 13, 14, 18, 19, 22, 23, 26, 27, 39. Opm.: onderstreept betekent: niet in combinatie met het werkwoord ‘spreken’.

Menselijke spraak of ongestructureerde klanken?

Wat de aard en het doel van het in de Schrift aangeduide verschijnsel ‘spreken in talen’ ook mag zijn geweest, het lijkt mij bijna onontkoombaar hier aan iets anders te denken dan aan menselijke, bestaande talen, en dus niet aan ongearticuleerde en ongestructureerde klanken. Ik geef hiervoor de volgende argumenten:

- Marcus 16, Handelingen 2 en 1 Korintiërs 12-14 hanteren de term ‘spreken’ (Gr. *lalein*).
- In Handelingen 2:4 resp. 6 en 8 worden Gr. *gloossa* (= taal, tong) en *dialektos* (= taal) aan elkaar gelijkgesteld.
- In 1 Korintiërs 14:19 is sprake van ‘woorden in een taal’ tegenover ‘woorden met verstand’ spreken. Hier wordt dus twee keer over *woorden* gesproken! Zie over *gloossai* = talen (en niet tongen) ook D. Pawson⁶.

6 D. Pawson, Het Woord, de ervaring en de balans, Ned. vert. van de Second Edition 1998, Putten 2000, p. 119v.

Gordon Fee⁷ geeft de volgende argumenten voor menselijke spraak:

- de term zelf;
- de noodzaak van ‘*interpretation*’ (= uitleg, vertaling);
- het bewijs uit Handelingen 2:5-11.

Hij vindt deze argumenten zelf echter niet overtuigend, en denkt dat in 1 Korintiërs 14 vooral wordt geageerd tegen ‘onbegrijpelijkheid’, oftewel tegen niet-uitgelegde tongentaal; in 1 Korintiërs 14:10-12 ziet hij slechts een analogie. Hier staat namelijk: ‘Er zijn wie weet hoeveel soorten geluiden in de wereld, en geen is zonder eigen klank. Als ik nu de betekenis van het geluid niet ken, zal ik voor hem die spreekt, een vreemdeling⁸ zijn, en hij die spreekt, zal voor mij een vreemdeling zijn’.

Dit is echter geen analogie, maar een integraal deel van de argumentatie van de apostel: hij gaat in dezelfde zin over van het horen van geluid naar het horen spreken van een taal. Zo gaat het, wil Paulus zeggen, in het gewone leven: verschillende geluiden, verschillende talen, maar alle met een betekenis (vs. 11) die ik niet moet missen. Eraan voorafgaand heeft Paulus namelijk al geschreven: ‘Evenzo ook u, als u door de taal geen verstaanbaar woord geeft, hoe zal men weten wat gesproken wordt? Want u zult in de lucht spreken’ (vs. 9). Let op woorden als ‘verstaanbaar’, ‘woord’, ‘spreken’, ‘gesproken’: op dat betoog bouwt Paulus voort in het direct aansluitende gedeelte.

Fee’s conclusie is dat de Korintiërs naast mensentaal ook engelentaal spraken, en daarvoor verwijst hij naar 1 Korintiërs 13:1. Mogelijk, aldus Fee, is dit menselijk spraak resp. tongentaal.

7 Gordon D.Fee, *The First Epistle to the Corinthians*, Grand Rapids (Michigan) 1998.

8 Paulus gebruikt hier voor vreemdeling het woord *barbaros*, d.i. een brabbelaar, oftewel iemand die geen Grieks sprak.

Een m.i. betere verklaring is in 1 Korintiërs 13:1 de woorden ‘als ik in de talen van de mensen en van de engelen spreek’ op te vatten als een zgn. hyperbool, d.i. een stijlfiguur die een betoog nadruk geeft door bewuste overdrijving. Paulus drukt zich dan extra sterk uit (‘talen van mensen, pakweg zelfs engelen’) om des te duidelijker te maken dat wat hij ertegenover stelt – nl. in talen spreken zonder liefde – in feite onmogelijk is⁹.

Het ‘leerplan’ van de Schrift

In de Bijbel wordt onderwijs over een bepaald onderwerp nooit in een keer gegeven, zoals dat in een dogmatisch handboek gebeurt. In de Bijbel verloopt het leerstellig onderwijs vaak in fasen, volgens het beginsel ‘eerst de halm, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar’ (Marc. 4:28). Daarom volgen we hieronder het onderwijs van de Schrift over het spreken in talen in de historische volgorde: Marcus, Lucas en Paulus.

Marcus¹⁰

In Marcus 16:17-18 worden de apostelen, als ze de opdracht krijgen om in de hele wereld heen te gaan en aan de hele schepping het evangelie te verkondigen, door de Heer Jezus vijf tekenen van Gods macht in het vooruitzicht gesteld:

1. in de naam van de Heer Jezus zullen zij demonen uitdrijven;
2. in nieuwe talen zullen zij spreken;

9 H.P. Medema, *Geestelijke Rijkdom. Bijbelstudies over de eerste brief van Paulus aan de Korintiërs*, Vaassen 1989.

10 Bij het schrijven van wat nu volgt heb ik veel gehad aan Chr. Briem, *Ein Volk für Seinen Namen, Teil 2, Eine Auslegung von Apostelgeschichte 2*, Hückeswagen 1989.

3. zij zullen slangen opnemen;
4. als zij iets dodelijks drinken, zal het hun geenszins schaden;
5. op zwakken c.q. zieken zullen zij de handen leggen en zij zullen beter worden.

Het zijn deze tekenen die de prediking van de apostelen begeleidden; zij 'volgden' degenen die door hun woord geloofden. In Marcus 16:20 staat dan ook: 'En zij gingen uit en predikten overal, terwijl de Heer meewerkte en het woord bevestigde door de tekenen die daarop volgden'.

De tekenen (1) en (5) waren al gegeven in Marcus 3:15; 6:7, 13. Nu, na zijn opstanding, heeft de Heer Jezus er nog drie tekenen aan toegevoegd:

- nieuwe talen. 'Nieuwe' heeft de strekking van 'nieuw' ten opzichte van de sprekers. Het gaat dus niet om nieuw-ontstane en voorheen niet bestaande talen. 'Nieuwe' is synoniem met 'andere' (zie Hand. 2:4). Als ik nu plotseling Chinees begin te spreken, is dat voor mij persoonlijk een nieuwe taal; het Chinees zelf is echter al duizenden jaren oud;
- macht over slangen;
- bestandheid tegen gif.

De talen zijn dus één van de bijzondere 'tekengaven', gegeven aan de apostelen en aan degenen die hen onmiddellijk geloofden en volgden, en wel als bevestiging dat de door hen verkondigde boodschap van God afkomstig was: er was geen excuus om niet te geloven!

Al in het Oude Testament kwam het voor dat iets nieuws door wonderen werd bevestigd: zie de gebeurtenissen met de staf en de melaatse hand van Mozes, en met het Nijlwater dat bloed werd op het droge (Ex. 4). Er was geen excuus om Mozes niet te geloven! Ook bij het begin van

de openbare dienst van de Heer Jezus waren er tekenen en wonderen, in tegenstelling tot Johannes de Doper (zie Matt. 11:4-6). Er was geen excuus om Hem niet te geloven!

Ook op de Pinksterdag zien we dat God wat nieuw is, bevestigt door zichtbare tekenen; zie nogmaals Marcus 16:20, waarop wordt teruggeblikt in Hebreeën 2:3-4: 'Hoe zullen wij ontkomen als wij zo'n grote behoudenis veronachtzamen, waarover aanvankelijk gesproken is door de Heer en die aan ons bevestigd is door hen die het gehoord hebben, terwijl God bovendien meegetuigde zowel door tekenen als wonderen en allerlei krachten en uitdelingen van de Heilige Geest naar Zijn wil'.

De tekenen en wonderen – waaronder ook het spreken in talen – bevestigden dus de prediking van wat nieuw was. Het nieuwe was niet slechts het evangelie van Gods genade, maar ook dat het zich tot *alle* talen, volken en naties richtte.

De talen zijn volgens Marcus 16 een teken. Waarvan en voor wie wordt hier nog niet gezegd.

Voor het voortduren van de talen na de apostolische tijd vinden we bij Marcus geen aanwijzing. Toch zijn er in onze tijd velen die menen dat de talen wel degelijk tot in onze tijd voortduren. Maar verrichten degenen die het spreken in talen voorstaan dan ook de andere vier tekenen uit Marcus 16? Alle daar genoemde vijf tekenen worden immers, als ik het goed zie, door dezelfde groep mensen uitgeoefend.

Handelingen 2

Op de Pinksterdag in Handelingen 2 zijn twee groepen Joden in Jeruzalem aanwezig:

- diaspora-Joden uit de daar genoemde vijftien gebieden;

- inheemse Joden uit Jeruzalem en Judea.

Beide groepen reageren verschillend op het talenwonder:

- de diaspora-Joden: zij zijn in verwarring en verwondering over het feit dat ze Galileeërs in de talen van de volken hoorden spreken in wier gebieden zij wonen;
- de inheemse Joden: zij denken dat de talensprekers dronken zijn, omdat zij de meeste talen niet verstaan.

Wat was er te horen? Talen van mensen en geen ongearticuleerde klanken of 'engelentaal'. Men sprak uit wat de Geest (vs. 4) ingaf, over de grote daden van God (vs. 11). Op een indrukwekkende manier overstijgt de Geest van God hier de grenzen die in Genesis 11 in Babel door de talen zijn aangebracht. Daar hebben ze het effect dat ze scheiding brengen; hier zijn ze het middel om eenheid in lofprijzing uit te stralen. God geeft deze bovennatuurlijk gewerkte talen, omdat Hij wil laten zien dat de weg naar Hem niet alleen openstaat voor mensen wier moedertaal het Hebreeuws is, maar ook voor de sprekers van de talen van de volken. Het zijn hier overigens wel de Joden die dit belangrijke nieuws moeten weten.

De talen zijn een teken. Waarvan? Van het feit dat:

- de Heilige Geest op de discipelen van de Heer Jezus was uitgegoten;
- God het evangelie van de genade voor alle talen en volken van de aarde had bestemd.

De talen zijn een teken. Voor wie?

- voor de Joden, zoals al opgemerkt, en voor niemand anders. Zij waren daar aanwezig, en ook de woorden van Joël 2, waarnaar Petrus verwijst, zijn een boodschap voor hen.

Wat hoorden de Joden op de Pinksterdag?

- Lofprijzing (Hand. 2:11), maar geen evangelieverkondiging. Het evangelie verkondigen was iets dat Petrus even later deed, gewoon in het Aramees. Er waren vervolgens drieduizend bekeerlingen, niet door het talenwonder, maar door de verkondiging van het evangelie. In Handelingen 14 is het talenwonder evenmin voor de evangelieverkondiging gebruikt. De mensen in Lystra spraken Lycaónisch – naast het Grieks waarin Paulus en Barnabas hun het evangelie hadden verkondigd. Paulus zelf sprak Grieks en Hebreeuws (zie Hand. 21:37, 40; 22:1); van Paulus wordt niet gezegd dat hij in het Lycaónisch sprak, van de oorspronkelijke bevolking van Lycië wel – terwijl Paulus meer dan wie ook in talen sprak (1 Kor. 14:18)! Maar we lezen niet dat hij deze gave bij de prediking van het evangelie heeft gebruikt.

Ook in Handelingen 2 wordt niet over de talen gesproken als iets blijvends. Zij waren ook hier het kenmerk van het begin van een nieuwe bedeling. Wat voor nieuws werd de Joden door Petrus' toespraak dan duidelijk gemaakt?

- dat er een verheerlijkte Christus in de hemel was (vs. 33v.);
- dat de Heilige Geest als Persoon op aarde was gekomen (vs. 33, 38);
- dat er nu *genade* in plaats van de *wet* was, dat gerechtigheid door *geloof* in plaats van door *werken* werd geschonken (vs. 21);
- dat het heil nu ook voor de volken beschikbaar was (vs. 21).

Handelingen 10

Het tweede voorbeeld van spreken in talen zien we in Handelingen 10, bij Cornelius in Caesarea.

Het doel van de talen was dat de Joden zouden erkennen dat ook de gelovigen uit de volken door God aangenomen waren en de Heilige Geest hadden ontvangen evenals zij. Zie het verslag van Petrus aan de apostelen in Handelingen 11:15-17. Het spreken in talen wordt daar weliswaar niet expliciet vermeld, maar wel datgene waarvan de talen het bewijs hadden gegeven, nl. de komst van de Heilige Geest. Zie ook Handelingen 15:7-9.

Datgene wat in het huis van Cornelius in talen gesproken werd, was een *lofprijzing* (zie Hand. 10:46), en was dus tot God gericht en niet tot mensen. Het was echter wel een *teken* voor de mensen, in dit geval opnieuw voor de Joden. Er staat namelijk bij: 'En de gelovigen uit de besnijdenis, allen die met Petrus waren meegekomen, waren buiten zichzelf dat ook op de volken de gave van de Heilige Geest werd uitgestort' (vs. 45).

Handelingen 19

Het derde voorbeeld van spreken in talen zien we beschreven in Handelingen 19:2-7. Het vond plaats in Efeze, bij de discipelen van Johannes.

Opmerkelijk is dat alleen hier in Handelingen spreken in talen verbonden is met profetie, dus met opbouw: zij spraken in talen en profeteerden. Opnieuw vindt het plaats in verbinding met Joden, nl. twaalf Joodse mannen. Zij kregen de Heilige Geest, nadat ze waren gaan geloven in Hem die gekomen was. Zij werden de kern van de gemeente van Efeze.

Zowel in Jeruzalem als in Caesarea en Efeze bevestigde God door het spreken in talen datgene wat in de een of andere vorm nieuw was.

Ook in het boek Handelingen vinden we geen aanwijzingen voor het voortduren van de gave van het spreken in talen. Het vindt steeds plaats

bij de komst van iets nieuws; de talen lijken als het ware in de loop van het boek Handelingen verdwenen (opgehouden) te zijn.

Paulus in 1 Korintiërs 14

Ook in het onderwijs van Paulus is het spreken in talen tot God gericht: het betrof gebed, dankzegging, lofprijzing (zie 1 Kor. 14:14-17). Als er geen uitlegger was, dan mocht het niet plaatsvinden (zie 14:5, 13, 39, 28). Spreken in talen was slechts opbouwend als deze talen uitgelegd (of: vertaald) werden. De apostel spreekt niet, zoals ik al opmerkte, over engelentaal als reële mogelijkheid in 1 Korintiërs 13. Hij noemt enkele maximaal denkbare dingen waarmee hij wil bewijzen hoe waardeloos dat alles is als de liefde niet de drijfveer daarvan is.

In 1 Korintiërs 14:22 stelt Paulus dat de talen een teken zijn voor ongelovigen, namelijk ongelovige Joden (vgl. Jes. 28). Tot de Joden zou God in vreemde klanken spreken, had Jesaja gezegd, en dat was een oordeel. En ook zo zouden ze niet horen (Jes. 6:9). De talen waren in zoverre een teken van oordeel, dat ze aangaven dat God Zich van het volk als geheel afkeerde en Zich tot de volken wendde. Dat is wat in Handelingen 2 gebeurde: God had in feite, door lofprijzing te laten uitspreken in de talen van de volken, in andere talen tot de Joden gesproken, namelijk in de talen van de landen waarheen ze in de regeringswegen van God verdreven waren.

De ongelovigen in de verzen 23 en 24 zijn andere dan die in vers 22. Dat zijn ongelovige Grieken die – i.t.t. de ongelovige Joden – de talen niet verstaan en ze daarom slechts als wartaal kunnen opvatten.

De talen duren niet voort. Zie 1 Korintiërs 13:8: zij zullen (vanzelf) ophouden, en wel voordat de profetieën en de kennis tenietgedaan zullen zijn, oftewel voordat profetieën en kennis hun vervulling hebben gevonden in het volmaakte dat dan gekomen zal zijn (vs. 10).

Spreken in talen anno nu?

Hoewel ik in de hierboven bestudeerde Schriftplaatsen nauwelijks aanwijzingen zie voor het voortduren van het spreken in talen tot in onze tijd – eerder het tegendeel –, is het ook niet geheel uit te sluiten. Anders gezegd: vanzelfsprekend is de Heer soeverein, en is Hij in staat deze gave te verlenen wanneer en aan wie Hij wil. De vraag is echter of veel van wat zich tegenwoordig als ‘spreken in talen’ c.q. ‘tongen’ aandient, dat ook werkelijk is. Uit 1 Korintiërs 14 zijn een paar voorwaarden af te leiden waar we, als zich iets als ‘spreken in talen’ voordoet, bij de beoordeling op af kunnen gaan¹¹:

- is het een bestaande taal?
- is het voor anderen hoorbaar en opbouwend?
- is het tot God gericht?
- verricht het een functie ten aanzien van Joden?
- wordt er een uitleg / vertaling gegeven?

Slotwoord

Het onderwerp ‘spreken in talen’ zal de gemoederen van de christenen wel blijven bezighouden tot de wederkomst van Christus. Ik heb dan ook niet de illusie dat ik hierover het laatste woord heb gesproken dat een einde zal maken aan alle verdeeldheid hierover. Toch meen ik oprecht dat wat ik hierboven heb geschreven, een consistent leerstellig geheel is dat stoelt op de gegevens van de Schrift. Wie echter meent dat ik in dit artikel in mijn omgang met de Schriftgegevens grandioos dwaal, nodig ik uit zijn of haar gedachten met mij te delen. Ik laat me graag corrigeren door wie over dit onderwerp meer licht heeft of meent te hebben. Ervaringen zullen mij echter niet overtuigen. De belangrijkste

11 Vergelijk H.P. Medema, *a.w.*, p. 226.

vraag is m.i. niet 'Was mijn ervaring een werkelijkheid?', maar 'Was mijn ervaring Schriftuurlijk'¹². De toetsing aan de Schrift moet altijd mogelijk blijven, en alleen op basis daarvan kunnen christenen met elkaar in gesprek blijven.

12 Zie Under the Scope. A Biblical Evaluation of the Charismatic Movement, New Jersey, USA, 2013, p. 14. Het is te raadplegen onder de volgende URL: <http://www.truthandtidings.com/data/booklets/UTSCharismatic.pdf> en bevat een aantal interessante hoofdstukken over het spreken in talen.

5. Samenvatting

Naar aanleiding van Jesaja 28:11-12 is de vraag gesteld: 'Hoe zit het nu met het spreken in talen?' Hier volgen enkele Bijbelse aanknopingspunten die al eerder zijn aangegeven.

Het spreken in talen betreft allereerst een gave die God aan iemand geeft. Het is het spreken van een taal zonder dat iemand die heeft geleerd. Dit zien we in drie gevallen in de Bijbel:

- a. Adam (Gen. 2:19-20,23);
- b. bij de torenbouw van Babel (Gen. 11:1-9);
- c. de discipelen op de Pinksterdag (Hand. 2:1-21).

Er zijn nog vijf duidelijke gedeelten in de Bijbel, die handelen over het fenomeen van het spreken in talen: Jesaja 28:11-12; Marcus 16:15-20; Handelingen 10:44-48; 19:1-7; 1 Korintiërs 12-14.

De plaatsen waar spreken in tongen c.q. talen op een Bijbelse wijze voorkomen, zijn dus te vinden in Handelingen 2, 10 en 19. In Handelingen 2 zijn de tongen of talen een teken voor ongelovige Joden.

Het was een wonderteken voor de ongelovige Joden dat God Zich niet langer en uitsluitend tot Israël richt, maar dat Hij het heil nu ook aanbiedt aan de volkeren. Sinds de torenbouw in Babel waren de mensen van de 'oude schepping' door de verschillende talen van elkaar

gescheiden. Nu echter worden in vele talen de grote daden van God aan alle mensen verkondigd. Het heerlijke gevolg van Gods genade was door het volbrachte werk van de Heer Jezus volledig openbaar geworden! Alle natiën moeten nu de boodschap van het heil horen, niet slechts de tot dan toe bevoorrechte Joden (Hand. 2:4). Daarbij waren de omstanders verbaasd, omdat zij hen ieder in hun eigen taal hoorden spreken (Hand. 2:8).

Verder komt het verschijnsel voor in Handelingen 10, waar Petrus voor het eerst het evangelie onder de heidenen verkondigt. Daar 'viel de Geest' op de heidenen en men begon in andere talen te spreken en God groot te maken (Hand. 10:46). In Handelingen 10 zijn tongen c.q. talen een teken voor Joden die niet geloven dat heidenen de Heilige Geest kunnen ontvangen. In Handelingen 10:44-47 staat: 'Toen Petrus deze woorden nog sprak, viel de Heilige Geest op allen die het Woord hoorden. En de gelovigen uit de besnijdenis, allen die met Petrus waren meegekomen, waren buiten zichzelf dat ook op de volken de gave van de Heilige werd uitgestort; want zij hoorden hen spreken in talen en God grootmaken. Toen antwoordde Petrus: Kan iemand soms het water weren, dat dezen niet zouden worden gedoopt, die de Heilige Geest hebben ontvangen, evenals ook wij?'

De gelovigen uit de besnijdenis stonden daar en zagen dat de Heilige Geest uitgestort werd op de heidenen. De Heilige Geest werd daar gegeven aan de heidenen, en zij spraken daarbij in talen, omdat deze Joden niet geloofden dat een heiden de Heilige Geest zou kunnen ontvangen zonder de waterdoop van Handelingen 2:38. In Handelingen 10 ontvangen de heidenen de Heilige Geest dus *voordat* ze gedoopt worden.

Ten slotte komt het verschijnsel nog voor in Handeling 19, waar Paulus de handen oplegt bij een aantal volgelingen van Johannes de Doper, die vervolgens in andere talen spraken en profeteerden (Hand. 19:6). Wij zien dat Paulus daar discipelen van Johannes ontmoet, en hij vraagt of zij de Heilige Geest ook ontvangen hebben. Zij hebben zelfs nog

niet gehoord van de Heilige Geest. Dan vraagt Paulus: 'Waartoe bent u dan gedoopt?'. En zij antwoorden hem: 'Tot de doop van Johannes'. Vervolgens zegt Paulus: 'Johannes doopte met een doop van bekering, terwijl hij tot het volk zei dat zij moesten geloven in Hem die na hem kwam, dat is, Jezus'.

Paulus predikt hun Christus, zij geloven in Christus en worden gedoopt, en dan spreken zij in talen. Waarom spreken zij daar in talen? Talen zijn een teken voor de ongelovige Joden. De context van Handelingen 19 maakt duidelijk dat het hier gaat om Joodse mannen. Vers 8 spreekt bijvoorbeeld over de 'synagoge'. 'De Joden begeren een teken', en de talen zijn tot een teken. De talen zijn in de Schrift niet één keer bestemd voor gelovigen. Iedere keer dat deze gave naar voren komt, is het een teken voor ongelovige Joden.

Het is uit al deze Schriftplaatsen duidelijk het hier gaat om een bestaande, hoorbare, en begrijpelijke taal. Geen mystieke brabbeltaal die niemand kan begrijpen.

Teken van oordeel en gericht

In de wet staat geschreven: 'Ik zal in andere talen en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook zo zullen zij Mij niet horen, zegt de Heer'. De talen zijn dus tot een teken – zo zegt de apostel – niet voor de gelovigen, maar voor de ongelovigen; en de profetie is niet voor de ongelovigen, maar voor de gelovigen (1 Kor. 14:21-22). Deze passage vertelt ons wat het Bijbelse doel van de talen is. Dit is, zoals we reeds eerder hebben gezien: de talen zijn tot een *teken*. En het is geen teken voor de gelovigen, maar voor de ongelovigen die een teken begeren (dat wil zeggen: de ongelovige Joden, vgl. 1 Kor. 1:22).

Het vers van 1 Korintiërs 14, waar staat 'in de wet staat geschreven' (vs. 21), is een verwijzing naar Deuteronomium 28:49 en Jesaja 28:11-13.

Zo brengt het Nieuwe Testament, dus in de brieven van Paulus, de talen in verband met twee oudtestamentische profetieën. In deze teksten staat achtereenvolgens: “De Heere zal tegen u een volk verheffen van verre, van het einde der aarde, zoals een arend vliegt; een volk, welks spraak gij niet zult verstaan” (Deut. 28:49). En: “Daarom zal Hij door belachelijke lippen, en door een andere tong tot dit volk spreken; tot wie Hij gezegd heeft: Dit is de rust, geeft de moeden rust, en dit is de verkwikking; doch zij hebben niet willen horen. Zo zal hun het woord des Heren zijn: gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig; opdat zij heengaan en achterovervallen, verpletterd worden, verstrikt en gevangen worden” (Jes. 28:11-13).

Dit Schriftgedeelte in Jesaja toont aan dat God mensen tot de Joden zal laten spreken (‘tot dit volk’) door een andere taal. Toch zullen ze niet luisteren, ze zullen achterovervallen, verpletterd worden, verstrikt raken en gevangen worden (Jes. 28:13). Met andere woorden: het oordeel zal volgen. Vreemde talen zijn voor het ongelovige volk Israël ook een verwijzing naar het feit dat God gaat oordelen.

In Korinthe moest Paulus de gelovigen juist vermanen, omdat zij een talengave gebruikten die niet verantwoord was. De manier waarop zij die uitingen gebruikten, zorgde voor wanorde in de gemeente. Deze passage – 1 Kor. 14 – wordt in de pinkster- en charismatische theologie gebruikt om de zogenaamde ‘tongentaal’ (niet verstaanbare taal) te bevestigen. Ook 1 Korintiërs 13:1-3 wordt vaak gebruikt om te ‘bewijzen’ dat tongentaal een engelentaal is. Het is overduidelijk dat Paulus hier de stijlfiguur van de hyperbool (overdrijving) toepast: ‘Al ware het’. Hij gebruikt een voorwaardelijke manier van spreken. In 2 Korintiërs 12:4 schrijft hij daarentegen wat betreft de ‘hemelse taal’, dat deze woorden niet door een mens konden worden uitgesproken.

Conclusie: 1 Korintiërs 13:1 is geen onderbouwing van de stelling dat de glossolalie bedreven in charismatische kringen, hemelse talen betreft. Het spreken in tongen wordt in diverse christelijke kringen

aangemoedigd alsof het te leren zou zijn. Terwijl het in Bijbelse tijden juist een gave van God was, een 'talenwonder'. Ik durf gerust te stellen dat het spreken in 'tongen' van vandaag, dat in diverse kringen nu voorkomt, een vervalsing is, een soort 'namaaktalen'. Schriftplaatsen worden uit het verband gehaald om hun visie erop te bevestigen.

Voor ons is het belangrijk om biddend en in de goede gezindheid ons vast te houden aan het betrouwbare woord, dat overeenkomstig de gezonde leer is (Tit. 1:9-10).

